

Znam da plače iz dva razloga. Ipak u njoj teče ženska krv. Još malo pa će i brat stići iz škole.

- Da li si iznenađena što me vidiš?
- Da. Bila sam iznenađena kada si i prvi put zvao telefonom.

- Celu noć nisam mogla da spavam. Prijatan je taj osećaj kada neko ko je daleko hiljadu i nešto kilometara misli na tebe.

Zove te telefonom. Pušta ploče. Piše pisma.

- Divno je to.
- Divne sam i račune dobijao.
- Šta kažeš?
- Ništa ne kažem.
- Volim te. To kažem.
- Da li tako i misliš? Da li tako i osećaš?
- Zar ti moja prisutnost to ne dokazuje?
- Da. Sve je u redu.
- I ja tako mislim.
- Volim te, Rede moj voljeni!
- I ja tebe, Ewa. Beskrajno!

Dolazi brat, nešto je mlađi od Ewe. Pozdravljam se s njim. Malo kasnije, stiže i sestra. Ona je najmlađa u porodici Abramik. Više ih nema. Ewa iznosi čaj i neke kolačiće. Mislim da je to zbog njene bolesti. To... čaj. Ewa mi savetuje da se preselim u drugi hotel. Hotel u centru. Ne znam zbog čega, ali kasnije će mi postati daleko jasnije. Dogovaramo se da joj telefoniram posle ručka. Opraštam se od brata i sestre. Ewa me prati do vrata i stepeništa. Poljubac i snažan stisak. Oborio sam svetski rekord u preskakanju stepenika prema dole. Prelazim preko trga. Znam da me njene oči prate. Za uglom se srećem s vratima kafeterije u kojoj sam već u toku prepodneva bio. Dupli rum i sok od paradajza! Usluga je genijalna, samo još da me ne posmatraju tako čudno. Pozivam telefonom Ewu. Kaže mi ljupko da me njeni roditelji očekuju na večeri u 19 časova. E, samo mi je još to trebalo! Ispijam još nekoliko pića i polazim u 'ladni Had. To mi je prvi put da idem na večeru kod devojčinih roditelja. Olakšavajuća mi je okolnost što ne znam jezik. Bar će mi biti lakše. To je prvi slučaj da nepoznavanje jezika donosi olakšanje.

Dupli rum i sok od paradajza! Još jednom. Pa još jednom. Potom mi Ewa otvara vrata. Predajem joj cveće i vino. Na ovo drugo samnavikao, a na prvo se navikavam od ove jeseni. Vino ide u frižider, cveće u vaz, Ewa i ja ispunjavamo prisnost kreveta. Posle počinju glasna razmišljanja o veridbi. Počelo je, počelo... Ipak sam za to da se prvo otvori vino. Ewa je rekla DA. Kasnije je još jednom rekla DA. Pa još jednom. Sada mi je već dosta, a i vina nema još mnogo... I tako mi protiče desetak dana. Ewa je ozdravila i sprema se za školu. Ja za povratak u Jugoslaviju. Poslednje veče kod njih. Zbogom, sutra odlazim.

Ujutro Ewa dolazi u hotel po mene i taksijem odlazimo na železničku stanicu. Vadi mi kartu do Varšave. Prvi razred. Vagon je domah od vagon-restorana. Stojimo pored kompozicije voza. Glava joj je na mojim prsima.

Bezglasno plače.

- Zašto plačeš?
- Ne znam.
- Moraš znati.
- Dobro. Mislim da te više nikada neću videti!
- Stvarno to misliš?
- Stvarno. Rekao sam ti da idemo zajedno da provedemo tvoj raspust na Tatre ili Beskide.
- Ne znam.
- Veruj mi.
- Dobro, mili moj.
- Hoćeš li prestati sa suzama?
- Hoću.

Poljubio sam joj oba oka, ali je ona i dalje plakala, u stvari, nije plakala, samo su joj suze tekle. Dok smo stajali pored voza, stalno sam za vratom osećao nečiji pogled. Polako sam okrenuo glavu i neprijetno osmotrio plavušu koja me je posmatrala. Bila je veoma lepa. Brzo sam odvratio pogled da Ewa ne bi nešto primetila. Otpравниk je izašao iz stаницe s tablicom pod miškom. U stvari, bila je otpравниk. To mi senesvida kod njih, žene rade na železnici, građevini, itd. Jebeš ravnopravnost. Dobro ih još i u rudnike ne strpaju. Mislim, zbog ravnopravnosti. Otpравниk uzima talbicu u ruku. Ewa počinje da jeca. Ljubim je i milujem po kosi.

- Stežem je. Čvrsto me drži za vrat.
- Hoćeš li mi pisati?
 - Hoću.
 - Hoćeš li mi telefonirati?
 - Hoću.
 - Voliš me?
 - Volim te.
 - Mnogo?

- Mnogo.
- Lažeš li malo?
- Nimalo.
- Zbogom, mili moj.
- Zbogom.

Voz se polako pomera u pravcu Varšave. Gledamo se čuteći. Sve se menja. Sve brže i brže. Nema Lublina. Osećam neki teret u grudima. Palim u kipeu cigaretu. Jebeš rastanke. Sastanci su oduvek bili bolji. Bar ti ostaje mogućnost rastanka. Odlazim u restoran na pivo. Muči me žed. Neizmerno. Naručujem i plaćam dva piva. Polako već ispijam drugo pivo, kada se pojavljuje plavuša u društvu dva momka i jedne devojke. Staju za sto i vade sav sitan novac iz džepova na njega. Primećujem da nemaju dovoljno novca za pivo. Prilazim stolu i stavljam toliko novca na sto da mogu da ga napune pivom. Vraćam se i pijem svoje pivo. Ona prilazi i poziva me za njihov sto. Upoznajemo se. Ona se zove Vjeslava. Divno i čudno ime. Dugo pijemo pivo. Kasnije nosimo brdo piva u njihov kipe. Oni studiraju u Lublinu i sada idu na neki raspust kući. Svi stanuju daleko od Varšave. Vjeslava me dodiruje kolenima i drži za ruke. Pušta ih samo kada ispijam pivo. Stižemo u Varšavu. Vjeslava i ja ostajemo sami. Vodi me u neku crkvu kod svog prijatelja sveštenika po imenu Pjotr. Tamo nešto jedemo i kažu mi da ću tu spavati u gostinskoj sobi.

Crkva je ogromna, kao dve novosadske katedrale. Kod njih se svako veče okupljaju besprizorni i bivši narkomani. Ulivaju im veru i nadu. To mi se svidelo. Kasnije idemo u grad. Vjeslava i ja smo sami u stanu njene prijateljice. Kasnije odlazimo do Pjotra i njegove prijateljice. Šetamo Varšavom. Nas troje pijemo. On pije čaj i kokicu. Kasnije pratimo Vjeslavu na voz. Ona mi priča da tu dolaze mladi ljudi i slobodno se ljube. dok vozovi odlaze, odlaze... Vjeslava i ja se takođe ljubimo, ali ona odlazi vozom. Pjotr i ja u Baziliku. Ja zaključavam vrata sobe za sobom. Šta ja znam... čim se oni ne žene... Soba je tako nameštena kao da su u njoj kraljevi spavali. Pjotr me rano budi. Doručujemo s ostalim sveštenicima. Ima ih još trojica. Mili ljudi. Uzmimo taksi i odnosimo moj prtljag na stanicu. Tamo ga ostavljamo na čuvanje i idemo u dnevni obilazak Varšave. Varšava mi deluje jako sivo. Sovjetska arhitektura. Odlazimo na Starovku. Tamo i ručamo. Ručamo nešto ranije zbog mog odlaska. Opraštamo se na stanici.

- Do videnja, Pjotr!
- Do videnja, Red!

MOJ MALI TUMOR

Draga moja Vjeslava Macugonska
U glavi imam mali tumor
Kao zrno graška je.
Ali raste li raste
Polako izbija sećanje
Na detinjstvo
Dečastvo
Mladost
Na prošlu i sadašnju ljubav
Na tvoj KATOLIČKI UNIVERZITET LUBELSKI
Na prugu Lublin - Varšava
Vagon - restoran
Kratke tunele
Tvoj sveštenika Pjotra
Iz Bazilike Srca Isusovog u Varšavi
U blizini Istočne stanice
Na šetnje varšavskim RYNEKOM
Katedralu sve. Ane i poljupce u blizini
Sećanje na povratak
Na partiju kanaste
Krakovske Jevreje što trguju zlatom
Moj mali tumor raste i upija sve
Ostaje samo još ono
Što dolazi posle njega

Putovanje sam uglavnom proveo u vagon-restoranu. Sedišta su bila zaista udobna. Restoran nam otkračinju u Pešti. Alkohola i piva ima do Novog Sada. Stižemo na granicu. Naš carinik me pita šta nosim. Nekoliko ploča. Nudim ga pićem. Sami smo u kipeu. Prihvata bocu sa rumom i seda naspram mene. Priča mi kako Poljaci noću bude Subotičane nudeći im robu koju su preneli. Posle toga za sav novac kupuju zlato. Priča još kako je jednom prilikom skinuo ceo voz Poljaka. Plače od besa i tuge. Ja ga razumem... Još dva sata do kuće. Potom... Opet mi se javlja bol u grudima. Ewa...
Plačem saosećajući sam sa sobom.

(odlomak iz romana)

slike

marinko soldo

PREPUŠTENI ŠUMAMA

Šutite sa mnom kao što sva zvona šute
Koji to Cortés počupa nam aztečke
jezike iz usta
S dvostruko natkrovljenim
danjim snovima ponad
nazupčena leda; Pismoznanc Dobre Kuće
Šator neprekidnih krikova naših duša
limeno bijel izvikuje u nebo dugih kiša

Šapčeš; dovaljaj čitav grad od riječi zaključan
preuzmi jednu dužnost
i pretvaraj se
da izbjegneš ogoljenje
Pomažu ti svi
nepromišljenim ustima zaroniti
u prve snjegovne odustnosti
Oni te preobražuju
bit ćeš opet
On, Zatvoreno ime, koje oni nose,
u nezahvalne riječi
Ponovno su prekrili trnjem
domet skrušenosti

Iz pepela dižem ojadene moje mrtve
kraljevski krute, noćno krute,
Dolaze iz zemlje daleke kao zdravlje
vrmenocvenim usnama u svim tonovima
pjevati oprost u uho Ponora
U svakom sjemenu prešućuju vir za
uskraćenu zemlju netaknutu jutrom
Oni, idu uvis
Vidim trgaju ih mojim novim,
mojim svačijim rukama

Ja istupam iz ove kože, dosada, starih licā
U vječitu vas kućnu rupu
Pjevam: Zazimjela vječnost sjeverno zvečka
budućnosti jezika potresno-zauzlatih ruku
Dolutaloga s nama raskućenom nogom
u sniježnu stezulju

SLIKE OSKVRNUĆA

Ugljeviti prizor Otvorene kuće
krotko se slijeva
od nebesa djetinstva
do izvan budućnosti
Tko se usuđuje prisjećati noći?
vrijedi s odjekom u ustima
odreći se vremena izoštrana za pad
Nikad se neću naviknuti
na to Ništa u koje padam

Prodire večer u dušu
pripitomljena, nestalna boga
Čuvaj se! Čuvar Svjetlosti vjenčao se
sa starim komadom konopa
Znam lice riječi što nam je
poslana poput čuške,
Sanjaj da si čist,
Oteci rijekom
vрати se upućen u naličje zaborava
u novom oproštajnom liku

Govori ti kristal daha
u prosjeklinu vremēnā
da se uspne ruža
Zaboravljeni jezik, crna mostarina
konačno dopuzao u obećano kopnjenje
Neoborivi tvoj svjedok
od davnina na
bijegu u raj